

Nr. 0126022026/26.02.2026

Către:

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Direcția Generală Dezvoltare Rurală – Autoritatea de Management PS PAC 2023-2027

În atenția: Director General Elena-Daniela REBEGA

Cc: Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale

Ref.: Proiectul de Ordin comun MADR / MMFTS pentru aprobarea sistemului de evaluare a neconformităților în domeniul relațiilor de muncă și SSM

PROPUNERI DE CLARIFICARE ȘI AMENDARE

Stimate doamne,

Stimați domni,

Alianța pentru Agricultură și Cooperare (AAC) a luat act de introducerea condiționalității sociale prin Regulamentele (UE) 2021/2115 și 2021/2116 și se conformează cadrului juridic european aplicabil.

Totuși, activitatea agricolă este caracterizată prin sezonabilitate accentuată și dependență de factori biologici și meteorologici, elemente care trebuie reflectate în modul de evaluare a neconformităților. **În acest context, solicităm oficial modificarea proiectului de Ordin comun în vederea respectării Art. 84 și 85 din Regulamentul (UE) 2021/2116, care impun aplicarea unor sancțiuni proporționale, eficiente și cu efect de descurajare, lăsând statelor membre marja de apreciere în stabilirea mecanismului de evaluare.** Deși Regulamentul European stabilește o reducere standard de 3%, acesta oferă flexibilitatea necesară pentru a nu sancționa pecuniar automat orice eroare administrativă.

Ca atare, solicităm includerea următoarelor clauze de siguranță și amendamente:

1. Introducerea sistemului „Yellow Card” (Avertismentul)

Conform principiului proporționalității, solicităm ca pentru neconformitățile care nu pun în pericol iminent viața sau sănătatea lucrătorului (erori de documentare, depășiri de termene în registre electronice), prima constatare să fie sancționată exclusiv cu **AVERTISMENT**.

- **Justificare:** Aplicarea automată a reducerii de 3% pentru o eroare administrativă punctuală poate avea un impact financiar disproporționat față de gravitatea faptei, fiind contrară spiritului mecanismului de conformare progresivă prevăzut de legislația europeană.

În proiectul de ordin comun MADR / MMFTS: Capitolul I – Dispoziții generale

Propunere:

După Art. 3 se introduce un nou articol, Art. 3¹, cu următorul cuprins:

„Art. 3¹ – Pentru neconformitățile încadrate la gravitate mică, constatate pentru prima dată, APIA emite notificare de avertisment și acordă un termen de conformare de 30 de zile, fără aplicarea reducerii prevăzute la art. 85 din Regulamentul (UE) 2021/2116. Reducerea se aplică doar în cazul în care neconformitatea nu este remediată în termenul acordat.”

2. Perioada de conformare (Remedierea fără penalizare)

Solicităm ca, în cazul neconformităților de gravitate „Mică”, fermierul să beneficieze de o **perioadă de conformare de 30 de zile**. Aceasta se corelează cu Art. 3¹ (nu separat), propus la punctul 1.

- **Mecanism:** Dacă în acest interval fermierul face dovada remedierii (ex: transmiterea datelor în registre, dotarea cu echipamente de protecția muncii, semnarea fișelor), reducerea plăților PAC de 3% **nu se aplică**.
- **Temei juridic:** Art. 84 alin. (2) din Reg. 2116/2021 permite statelor membre să nu aplice reduceri dacă neconformitatea este minoră și este remediată rapid.

3. Excluderea erorilor administrative fără consecințe sociale (Gold-Plating)

Solicităm eliminarea din tabelul de sancțiuni a obligațiilor pur administrative naționale (ex. termene de raportare în REVISAL/REGES sau sancțiuni pentru depășirea celor 25 de zile de zilieri) **în măsura în care acestea nu au o corespondență directă și identificabilă cu dispozițiile prevăzute în cele trei directive enumerate în Anexa IV a Regulamentului (UE) 2021/2115.**

- **Argument:** Acestea sunt proceduri de raportare către stat. Condiționalitatea socială trebuie să vizeze protecția efectivă a drepturilor lucrătorilor, nu proceduri administrative auxiliare care nu rezultă direct din obligațiile stabilite la nivel european.

4. Recalibrarea timpului de muncă – Perioada de referință de 12 luni

Insistăm pe introducerea unei perioade de referință de **12 luni** pentru calculul mediei timpului de lucru, conform facultății oferite de Art. 19 din Directiva 2003/88/CE.

- **Argument:** Fără această medie, sancțiunea de 3% devine o penalizare inevitabilă pentru orice fermier care lucrează peste program în perioadele critice de recoltare. Media anuală garantează respectarea drepturilor lucrătorilor fără a bloca activitatea productivă, corelat cu faptul că acoperă 2 sezoane agricole.
- Această prevedere nu modifică regimul juridic al timpului de muncă stabilit prin Codul muncii, ci stabilește exclusiv modalitatea de evaluare a conformității în cadrul mecanismului de condiționalitate socială PAC.

În proiectul de ordin comun MADR / MMFTS: Capitolul III – Criterii de evaluare (Art. 5–10)

Propunere:

La articolul privind evaluarea gravității (ex. Art. 6), se introduce un nou alineat:

„(X) În cazul neconformităților privind durata timpului de muncă în sectorul agricol, evaluarea gravității și a efectelor asupra lucrătorilor se realizează prin raportare la o perioadă de referință de 12 luni calendaristice, cu luarea în considerare a mecanismelor legale de compensare prevăzute de legislația muncii.”

5. Limitarea domeniului de aplicare (Criteriul CAEN)

Condiționalitatea socială trebuie să se aplice exclusiv pentru neconformitățile constatate în cadrul activităților agricole eligibile (grupele CAEN 011-015).

- **Efect:** Se previne riscul ca o neconformitate constatată într-o activitate economică distinctă a fermierului (ex: magazin, transport terți) să genereze sancțiuni asupra plăților PAC.

În proiectul de ordin comun MADR / MMFTS: Art. 2 (Domeniul de aplicare)

Propunere:

Art. 2 alin. (2) se completează cu un nou alineat:

„Sistemul de evaluare se aplică exclusiv neconformităților constatate în cadrul activităților agricole eligibile pentru sprijin, corespunzătoare codurilor CAEN din grupele 011–015, declarate în cererea de plată.”

În concluzie, un sistem de condiționalitate socială corect trebuie să fie unul de îndrumare și conformare, nu unul de execuție financiară. Solicităm ca Ordinul să prevadă clar că sancțiunea de 3% este ultima soluție, aplicabilă doar după epuizarea mecanismului de avertisment și remediere sau în caz de intenție dovedită și recidivă gravă.

ANEXA TEHNICĂ la Adresa AAC nr. 0126022026/26.02.2026

PARTEA I - PRINCIPII TRANSVERSALE ȘI CADRUL DE EVALUARE

Propunere	Obiectiv / Articol Proiect	Propunere de amendare	Justificare juridică (Directiva/Regulament)
P.1	Timpul de muncă	„În evaluarea conformității privind durata timpului de muncă, se utilizează o perioadă de referință de 12 luni . Media săptămânală se calculează prin raportarea orelor lucrate la întreaga perioadă, luând în calcul mecanismele de compensare în extrasezon.”	Art. 19 din Directiva 2003/88/CE permite explicit perioade de 12 luni pentru sectoare cu activitate sezonieră.
P.2	Limitarea domeniului (CAEN)	„Sistemul de evaluare se aplică exclusiv neconformităților constatate în activități corespunzătoare codurilor CAEN din grupele 011- 015 (producție agricolă).”	Art. 14 din Reg. (UE) 2021/2115 limitează condiționalitatea la activitățile agricole eligibile pentru sprijin.
P.3	Eliminare Gold- Plating	„Se elimină din lista neconformităților sanționabile obligațiile pur administrative naționale fără corespondent în Directivile UE (ex: termene de raportare în REVISAL/REGES sau sanțiuni pentru depășirea	Anexa IV din Reg. (UE) 2021/2115 listează limitativ 3 directive. Extinderea la obligații administrative naționale fără corespondență directă în cele trei directive poate depăși cadrul stabilit de Anexa IV a Regulamentului (UE) 2021/2115.

Propunere	Obiectiv / Articol Proiect	Propunere de amendare	Justificare juridică (Directiva/Regulament)
		celor 25 de zile de zilieri).”	

PARTEA a II-a - ANALIZA PUNCTUALĂ A NECONFORMITĂȚILOR (ANEXA LA ORDIN)

Categoria	Prevedere / Articol	Observație și Soluție propusă de AAC
Relații de muncă	Timp muncă part-time La poziția corespunzătoare art. 260 alin. (1) lit. e ³	În cazul în care depășirea programului este compensată prin mecanisme legale în extrasezon, conform evaluării pe perioada de referință de 12 luni, neconformitatea nu produce efecte financiare în cadrul PAC. Gravitatea „MARE” se menține doar în cazul depășirilor sistematice necompensate.
Relații de muncă	Transmitere REVISAL La poziția aferentă art. 260 alin. (1) lit. e ¹	Mecanism de remediere: Dacă CIM-ul fizic este semnat la data controlului, întârzierea transmiterii electronice se sancționează în cadrul PAC doar cu Avertisment (termen 24h) și termen de remediere, conform Art. 3¹ . „În cazul în care contractul individual de muncă este semnat anterior începerii activității, iar transmiterea electronică a fost realizată cu o întârziere de maximum 24 de ore, neconformitatea se încadrează la gravitate mică, conform Art. 3 ¹ .”
SSM	Servicii externe SSM La art. 39 alin. (6):	Exonerare: Fermierul nu este sancționat în cadrul PAC dacă deține contract valabil cu prestator autorizat, neconformitatea fiind imputabilă exclusiv prestatorului , în temeiul art. 88 din Reg. (UE) 2021/2116.

Categoria	Prevedere / Articol	Observație și Soluție propusă de AAC
		Se introduce următorul alineat explicativ: „Neconformitățile imputabile exclusiv prestatorilor externi de servicii SSM autorizați nu generează sancțiuni PAC pentru beneficiar, dacă acesta face dovada existenței unui contract valabil și a autorizării prestatorului.”
SSM	Instruire zilieri	Simplificare: Recunoașterea instruirii sumare (fișă de 1 pagină) ca fiind conformă pentru activități ocazionale. Instruirea completă se realizează post-campanie.
Zilieri	Prag 25 zile/continuu La poziția aferentă art. 14 alin. (1) lit. f) Legea 52/2011:	Recalificare: Depășirea pragului de 25 zile în campanii lungi (cules vie, recoltat) să fie considerată neconformitate MICĂ, fără impact asupra plăților PAC, dacă salariul este plătit integral. Prezenta propunere nu modifică regimul juridic stabilit prin Legea nr. 52/2011, ci vizează exclusiv modalitatea de evaluare a gravității în cadrul mecanismului de condiționalitate socială PAC.

PARTEA a III-a - CRITERII DE EVALUARE ȘI PROPORȚIONALITATE (Art. 5-10)

P.4.1. Amploarea (Pragul de 5 neconformități):

- **Amendament:** Neconformitățile de gravitate „Mică” (formale/documentare) sunt excluse din calculul pragului de amploare. Amploarea se va raporta la % din forța de muncă afectată (minim 30%), nu la numărul de rânduri din procesul-verbal.

P.4.2. Persistența și evaluarea sezonieră:

- **Amendament:** Persistența nu poate fi constatată în cadrul aceluiași sezon agricol. Un al doilea control pentru verificarea remedierii trebuie efectuat obligatoriu în extrasezon.

P.4.3. Mecanismul de avertisment (Yellow Card):

- **Amendament (Art. 3¹):** „Art. 3¹ – Pentru neconformitățile încadrate la gravitate mică, constatate pentru prima dată, APIA emite notificare de avertisment și acordă un termen de

conformare de 30 de zile, fără aplicarea reducerii prevăzute la art. 85 din Regulamentul (UE) 2021/2116.

Reducerea se aplică doar în cazul în care neconformitatea nu este remediată în termenul acordat.”

P.4.4. Plafonarea reducerilor de plată:

- **Amendament:** *Reducerile aplicabile pentru neconformități non-deliberate sunt stabilite în linie cu regula generală de 3% prevăzută la art. 85 din Regulamentul (UE) 2021/2116, iar majorările peste acest nivel sunt rezervate situațiilor grave, repetate sau deliberate și cu vătămări directe asupra integrității lucrătorilor.*

PARTEA a IV-a - CLARIFICĂRI DEFINIȚII (Art. 4)

P.5.1. Beneficiarul de lucrări:

- **Definiție propusă:** *„Fermierul care exercită control direct asupra muncii. Sunt excluși de la răspunderea PAC prestatorii externi de servicii (recoltare mecanizată, transport), aceștia răspunzând individual în fața legii muncii.”*

P.5.2. Diligența Rezonabilă:

- **Definiție propusă:** *Se consideră că fermierul a acționat cu diligență rezonabilă dacă prezintă contracte valide cu specialiști (contabili, experți SSM) și dovezi de plată a obligațiilor salariale principale, erorile de formă/raportare fiind considerate neglijențe minore, în conformitate cu principiul imputabilității prevăzut la art. 88 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2021/2116.*

Apreciem că această anexă transformă sistemul de evaluare dintr-un instrument cu accent excesiv pe sancțiune, într-un cadru de asigurare a conformității. Solicităm integrarea acestor puncte în varianta finală a Ordinului pentru a proteja atât drepturile lucrătorilor, cât și sustenabilitatea fermelor din România.

ALIANȚA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COOPERARE

Suntem disponibili pentru un dialog tehnic imediat în vederea definitivării acestor clauze în interesul echilibrului între protecția socială și viabilitatea economică a fermelor.

Cu deosebită considerație,

ORGANIZAȚIE	PREȘEDINTE	SEMNĂTURĂ ȘI ȘTAMPILĂ
PRO AGRO	Ionel ARION	
LAPAR	Matei TITIANU	
UNCSV	Mircea BĂLUȚĂ	
AFF	Vlad MACOVEI	